

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

27 יוני, 2016

אל:

רופאי הסוסים ומגדלי הסוסים

מחלת הסטרנגלס בסוסים

שלום רב,

לשמחתנו בשנה האחרונה לא אובחנו מקרים של מחלת הסטרנגלס במעבדות השירותים הווטרינריים, אך תמיד טוב לרענן ולהתעדכן אודות המחלה וצעדי מנע שעלינו לנקוט למניעת הופעתה.

רקע:

סטרנגלס הנה מחלת נשימתית הנגרמת ע"י החיידק סטרפטוקוקוס אקווי אקווי. בארץ נצפה זן אליס במיוחד של המחלה, הגורם לכ- 10%-20% תמותה בקרב הסוסים הנגועים, בעיקר סייחים וסוסים צעירים. מאפייני המחלה בהתפרצות אלימה הם חום גבוה (מעל 40 מעלות) למשך יותר משבוע, דיכאון, קשיי בליעה, קשיי נשימה והופעת נפיחויות ומורסות (כיסים מוגלתיים/אבססים) גדולים בעיקר באזור הראש והגרון; תיתכן הופעת אבססים בכל מקום אחר בגוף (כתף, כבד, ריאות וכדומה).

דרכי מנע:

הסטרנגלס הנה מחלה מדבקת מאוד, המועברת בעיקר על ידי סוסים נגועים או אנשים וציוד שבאו במגע עם סוסים אלו. נכון להיום אין טיפול יעיל נגד המחלה ואף לא חיסון שהוכח כיעיל. לפיכך, הדרך היחידה למנוע את התפשטותה היא על ידי בידוד הסוסים הנגועים. אחד הקשיים הגדולים בעצירת המחלה היא שסוסים יכולים להיות נשאים של המחלה במשך חודשים ארוכים, גם בלי להראות סימני מחלה, ולהוות מוקד לזיהום סוסים אחרים מבלי שניתן יהיה לזהותם. המשמעות הכלכלית של הכנסת סוס נגוע לאורווה עלולה להיות הרסנית. המחלה עלולה להתפשט במהירות מסוס לסוס; סוס חולה אינו יכול להשתתף בשום פעילות ספורט והוא מושבת למשך שבוע לפחות מתום הסימנים הקליניים. בהופעה קשה של המחלה, הנקראת bastard strangles תיתכן השבתה של הסוס למשך חודשים ארוכים והוא יזדקק לטיפול תומך שעלותו גבוהה ביותר. ההופעה הקשה, עלולה, כאמור לגרום גם למוות. הטיפול הרפואי ייקבע על ידי הרופא הווטרינר המטפל. הטיפול מכוון להבשלה מהירה של האבצסים ופתיחתם. במידת הצורך ניתן טיפול תומך להצלת חיים. כיצד אדע אם סוס עלול להדביק את האורווה שלי?

משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

לפני שמכניסים סוס חדש לאורווה יש לברר אם במשך מחצית השנה האחרונה הוא שהה באורווה נגועה בסטרנגלס.

כיצד מטפלים באורווה שנתגלה בה סוס חולה?

יש לבדוד את הסוס במהירות האפשרית משאר הסוסים כלהלן:

1. הוצאתו לאורווה חיצונית או העברתו לתא פינתי ללא תנועת סוסים. יש לשמור על מרווח של תא לפחות בין הסוס החולה לבין סוסים הבריאים.
2. יש להחליף בגדים ונעלים לאחר מגע עם הסוס החולה או הציוד שלו. לשם כך נדרש:
 - ניקוי תאי הסוסים החולים רק לאחר סיום תהליך ניקיון האורווה.
 - האכלת הסוסים החולים בסיום תהליך ההאכלה של האורווה.
 - ציוד בו משתמשים לסוסים חולים לא יועבר לסוסים בריאים.
 - באזור האורוות של הסוסים החולים יונחו גיגיות המכילות אקונומיקה לחיטוי הנעלים.
 - יש לשלוח דגימה של מוגלה מאבסס הסוס למעבדה לבקטריולוגיה במכון הווטרינרי במשרד החקלאות לצורך בידוד החיידק ואבחון המחלה.
 - יש לאסור כניסה ויציאה של סוסים מן האורווה עד שבועיים- שלושה מגמר הופעת הסימנים הקליניים.

אך להתנהג באירועי סוסים?

בתעודת הבריאות המלווה את הסוס לאירוע סוסים מציין וחותם הווטרינר המטפל כי בעל החיים (סוס), הנו נקי ממחלות מדבקות וכי באורווה ממנה הגיע הסוס לא נראו סימני מחלה מדבקת מזה 14 יום. יש לבקש בעת התפרצות של סטרנגלס או כל מחלה מדבקת אחרת כי הווטרינר המטפל יבדוק את האורווה במשנה זהירות על מנת למנוע העברת מחלות מדבקות.

איזה דגימות יש לשלוח לצרכי אבחון המחלה?

אבחון מעבדתי של המחלה מבוסס על תרבית ומאפשר גם לבצע בדיקת עמידות לאנטיביוטיקה במקרים חיוביים. יש לשלוח למעבדה דגימת תוכן או מטוש מאבצס, או מטוש מהפרשות אף. לאחר החלמה קלינית מהמחלה, סוסים נגועים עשויים להמשיך להפריש את החיידק משך חודש ואף יותר. מומלץ לאשר כי סוס שהחלים מהמחלה הפסיק להפריש את החיידק באמצעות שתיים עד שלוש בדיקות תרבית שליליות ממטושים נזופרינגיאליים בהפרש של 4 עד 7 ימים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מה חדש אצלנו בשירותים הווטרינריים?

בשנים האחרונות הועמדה במעבדה לבקטריוLOGIA במכון הווטרינרי שיטת סיווג מולקולרי של *S. equi* עפ"י גן SeM. נמצא כי בארץ קיימים רק שני סוגים מולקולריים של החיידק (זן 2 וזן-28). על מנת לאפשר את המעקב אחר שרשרת ההדבקה בזמן התפרצות וכן לזהות חדשים לארץ באמצעות כלים מולקולריים, חשוב לשמור על מאגר זנים עדכני במעבדה. לכן, משלוח דגימות למעבדה במכון בצירוף פרטי הסוס חשוב ביותר גם במקרים בהם נעשית אבחנה קלינית של המחלה.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למעבדה לבקטריוLOGIA במכון הווטרינרי.
תודה לד"ר שלמה בלום, מעבדה לבקטריוLOGIA על הסיוע בכתיבת החוזר.

בברכה

ד"ר צביה מילדנברג

רופאת סוסים שו"ט

משרד החקלאות ופיתוח הכפר